

КОМП'ЮТЕРНА ЛІНГВОДИДАКТИКА У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постановка проблеми. Безумовним фактом є те, що мовна освіта сьогодні стає основою формування всебічно розвиненої особистості, яка володіє високим рівнем комунікативної компетентності, здатна до сприйняття і передачі різноманітної інформації. На це орієнтують Національна доктрина розвитку освіти в Україні, Державний стандарт базової і повної освіти, Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, що реалізуються в сучасних вищих навчальних закладах. Ці та інші документи регламентують вивчення іноземних мов на всіх рівнях – від дошкільного етапу до вищої школи. Вони стали своєрідними орієнтирами в реалізації неперервної мовної освіти та в розвитку методичної науки на початку XXI століття.

У широкому спектрі найрізноманітніших форм і методів засвоєння іноземних мов, які існують сьогодні, поряд із класичними фундаментальними засадами, стають потужними інноваційні форми, які пов'язані із застосуванням найсучасніших інформаційних технологій: комп'ютерів, Інтернету, мультимедійного програмного забезпечення, комп'ютерних навчальних програм тощо. Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес передбачено програмою реформування системи освіти в Україні і, безперечно, потребує вивчення і вдосконалення, чим відповідно займається «комп'ютерна лінгводидактика». Останнім часом навчання з використанням комп'ютера стало невід'ємною частиною навчального процесу в багатьох вищих навчальних закладах України, й інтерес до цієї галузі методики постійно росте, що й пояснює її актуальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як відомо, лінгводидактика – розділ педагогіки, що розробляє теорію освіти, навчання й виховання. На наш погляд, необхідно розглянути цей термін, який не має однозначної дефініції і трактується по-різному. Як наука лінгводидактика в Україні розвивається вже понад століття, хоча термін з'явився в 70-х рр. минулого століття завдяки російському вченому М. Шанському. У загальному трактуванні лінгводидактика – “термін, що вживається на позначення функціональної частини методики, в якій досліджуються закономірності засвоєння мови, розв'язуються питання змісту курсу на основі лінгвістичних досліджень, вивчаються труднощі засвоєння мовного матеріалу та їх причини, визначаються принципи і методи навчання, шляхи і засоби формування комунікативної компетенції» [4, с. 156].

Із середини 70-х рр. XX ст. дидактичним використанням комп'ютера при вивченні та викладанні іноземних мов зацікавилися дослідники СРСР. Із середини 80-х рр. утворюється науковий напрям, який займається комп'ютерною підтримкою навчання мов під назвою Computer-Assisted Language Learning (CALL). CALL визначають як підхід до викладання мов, де комп'ютер виступає допоміжним інструментом для представлення та оцінювання матеріалу. Американський вчений М. Леві розглядає CALL як пошук і дослідження методів використання комп'ютера в навчанні взагалі та викладанні мов зокрема [11, с. 18].

Сьогодні серед українських та зарубіжних дослідників, хто вивчає питання застосування комп'ютерних технологій при навчанні, слід назвати таких: В. Биков, Н. Вінер, О. Гравцов, Р. Гуревич, М. Жалдак, Ю. Жук, В. Шолохович, Д. Белл, Р. Бріен, П. Росс (P. Ross), А. Девід (A. David) тощо. Однак питання застосування сучасних засобів мультимедіа при вивченні мов недостатньо представлено в наукових педагогічних матеріалах.

Постановка завдання. Метою нашої статті є розкриття сутності поняття «комп'ютерна лінгводидактика», вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду впровадження різних форм інформаційних технологій у процес вивчення іноземних мов. Предмет дослідження: «комп'ютерна лінгводидактика» як засіб підвищення ефективності вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. Комп'ютерна лінгводидактика – одна з галузей методики викладання іноземних мов, що швидко розвивається. Вона тісно пов'язана з розвитком обчислювальної техніки, концепцією вивчення мови, дистанційним системним навчанням. Сучасні інформаційні технології надають багато можливостей для вивчення іноземних мов, і вже складно уявити навчальний процес без них.

Термін «комп'ютерна лінгводидактика» визначається появою нових методів роботи з інформацією різного походження й нових форм комунікації. Поява комп'ютерної лінгводидактики як розділу методичної науки обумовлена загальними інтеграційними процесами в усіх сферах людської діяльності. Особливість комп'ютерної лінгводидактики (КЛД) – у її міждисциплінарності. Багато дослідників указують на зв'язок КЛД з іншими галузями знань, зокрема такими, як прикладна лінгвістика, психологія, математична лінгвістика, системи штучного інтелекту тощо. Але, з точки зору змісту й генезису, найбільш природній і тісний зв'язок КЛД існує із загальною дидактикою й лінгводидактикою. Дидактика (від греч. *didaktikos* – повчальний, стосовний навчання) визначається як теорія навчання, що досліджує зміст, методи й форми організації навчання. Предметом дидактики є навчання, що розуміється як єдиний процес викладання й навчання. Завданнями дидактики є:

- визначення змісту освіти і його обсяг на кожному рівні навчання;
- опис і пояснення процесу навчання;
- розробка теоретичних моделей процесу навчання й перевірки їх на практиці;
- розробка більш досконалої організації процесу навчання, нових навчальних систем і нових технологій навчання.

Лінгводидактика, або дидактика мови, досліджує закони оволодіння будь-якою мовою незалежно від того, чи виступає вона як рідна мова або друга. Процес оволодіння мовою в навчальних умовах є предметом досліджень психологів, психолінгвістів, лінгвістів і методистів. У той же час підійти до осмислення цього процесу лише з позицій тієї або іншої окремої дисципліни – означає не одержати повної картини, що демонструє механізми засвоєння мови в навчальних цілях. Зробити це дозволяє, на думку багатьох учених, тільки лінгводидактика, тому що вона є інтегративною наукою й покликана дати як опис механізмів засвоєння мови, так і специфіки керування цими механізмами в навчальних умовах.

Отже, комп'ютерна лінгводидактика – галузь лінгводидактики, що вивчає теорію й практику використання комп'ютерних і мережних технологій у навчанні мов. Розвиток КЛД безпосередньо пов'язаний із розвитком комп'ютерних і мережних технологій, тому предметом дослідження цього розділу методики є не тільки мовні, психологічні, психолінгвістичні, методичні аспекти лінгводидактики, але й формально-змістовні компоненти нових інформаційних технологій. Метою цього напрямку є вивчення методичних аспектів упровадження в процес навчання іноземних мов нових інформаційних технологій. У світовій теоретичній і прикладній лінгвістиці існує перелік питань, що стосується застосування комп'ютерів у навчанні мови, який зв'язаний з іменами видатних учених, дослідників і практиків. Так, термін «інженерна (комп'ютерна) лінгводидактика», запропонований К. Р. Піотровським у 1991 р., переважно відображав використання комп'ютерів як обчислювальних машин для природних дисциплін. Але на початку ХХІ століття бурхливий процес інформатизації став важливою причиною виникнення такої галузі методики навчання іноземних мов, як комп'ютерна лінгводидактика. У зв'язку з цим теоретичні питання й практичні аспекти застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у викладанні мов знайшли своє відображення в роботах учених і дослідників наукових шкіл, що поклали основу становлення й розвитку комп'ютерної лінгводидактики як окремої галузі наукового знання, але здебільшого у працях зарубіжних шкіл.

«Комп'ютерна лінгводидактика» М. А. Бовтенко (Новосибірський державний технічний університет, Інститут дистанційної освіти) присвячена загальним питанням

комп'ютерної лінгводидактики – історії її розвитку й становлення термінологічного апарату; визначенню понять «програмне забезпечення навчання мови» й «інтегроване комп'ютерне навчальне мовне середовище»; виявленню специфіки комп'ютерних засобів навчання мови й критеріїв лінгвометодичної оцінки їх якості [1].

«Дистанційне навчання», «Інтернет у гуманітарній освіті» О. С. Полат (Російська академія освіти, лабораторія дистанційного навчання). На основі теоретичних досліджень і експериментальної роботи розкриваються педагогічні основи використання нових інформаційних технологій у практиці школи й вищих навчальних закладів. Як підвищити свій професійний рівень за допомогою різних форм дистанційного навчання, освітніх порталів і сайтів, як використовувати комп'ютерні технології в науково-дослідницькій діяльності, як організувати інформаційну підтримку праці гуманітарія – відповіді на ці питання представлені в численних публікаціях автора [7, 8].

І. І. Халеева, Р. К. Потапова, Ю. Н. Марчук (Московський державний лінгвістичний університет, кафедра теоретичної й прикладної лінгвістики). У різних дослідженнях авторів розкриваються сучасні проблеми використання нових інформаційних технологій у лінгвістиці й лінгвістичній освіті. З урахуванням специфіки цього аспекту знань дослідження Р. К. Потапової спрямовані на розгляд питань динаміки становлення інтелектуальних систем навчання; призначенню, специфіки й концепції дистанційного навчання; гіпертекст у лінгвістиці; автоматизовані навчальні системи [10].

Дослідження Ю. М. Марчука присвячені лінгвістичним основам обробки текстів природньою мовою за допомогою комп'ютера. Розглядаються питання введення й обробки лінгвістичної інформації, термінології й термінографії, моделювання й машинний переклад. Із появою таких технічних засобів, як мультимедіа й глобальні комп'ютерні мережі, особливо актуальною стала тема застосування нових інформаційних технологій у процесі формування професійної компетенції та її складових у студентів-лінгвістів.

Напрями, які розглядаються провідними спеціалістами П'ятигорського державного лінгвістичного університету (Сарана Т. П., Воробйов Г. А., Бекасів І. К.), пов'язані з вирішенням таких завдань, як використання комп'ютерних програм у навчанні й самонавчанні іноземних мов на відділеннях заочного навчання; використання Інтернет-Технологій; Веб-Квест технології в навчанні соціокультурної компетенції [2].

Брановський Ю. С., Ломтева Т. Н. тощо (Ставропольський державний університет, факультет романо-германських мов) вивчають аспекти впровадження інфокомунікаційних технологій, яке здійснюється за такими напрямками, як: використання елементарних аудіо- й відеозасобів за допомогою комп'ютера; розробка банку тестових завдань для системи тестування АСТ; використання Інтернет-Технологій (створення блогів, використання чатів, форумів, e-mail, проведення відеоконференцій); формування професійної й мультимедіа компетенції на основі інфокомунікаційних технологій. Закономірний розвиток інформаційних і комунікаційних технологій ставить перед методикою викладання мови нові завдання, пріоритетними серед яких є активне використання комп'ютерних технологій для вирішення професійних завдань у практичній роботі на новому технологічному рівні.

Однак існує думка про те, що комп'ютерна лінгводидактика розвивається не надто динамічно, і на те існують певні причини. Так, О. Гравцов вважає, що впровадження комп'ютерних технологій у процес вивчення іноземних мов відбувається досить повільно, що пояснюється не науковим підходом, а більш спонтанним та поверхневим. Досить цікавим є його пояснення щодо основної сутності науково-технічних і соціальних змін, які спричинили появу нових наукових напрямів та дисциплін у новому електронному форматі. Саме тому О. Гравцов називає комп'ютерну лінгводидактику «електронною» і вважає, що є передумови для виникнення електронної методики викладання мов. Автор пояснює власну позицію такими фактами. По-перше, наука, як відомо, вивчає явища, процеси і їх властивості, тому лінгводидактику як науку доцільно зв'язувати не з апаратними засобами (з комп'ютером і мережею), а з електронним форматом – новим науково-технічним явищем суспільного життя. З розвитком електронних пристроїв, цифрових і телекомунікаційних

технологій з'являються нові терміни, що визначають різні сучасні явища або процеси, пов'язані з трансформацією побутової й професійної діяльності в електронний формат: електронний документообіг, електронний уряд, електронна економіка, електронна торгівля, електронне навчання, електронні гроші, електронні квитки, електронні книги й т.і. (проте, не з'являються такі науки, як комп'ютерна фізика, хімія, біологія, соціологія й т.п.) [3].

Також автор пояснює, що комп'ютер – це лише ланка в ланцюзі електронних пристроїв, що швидко розвиваються. Прабатько комп'ютера – ЕОМ (електронна обчислювальна машина), яку також намагалися використовувати у вивченні мови, але методичний ефект був дуже скромний, тому в методиці викладання мов цей пристрій не залишив істотного сліду. Поява компактного настільного персонального комп'ютера (ПК) і широкого доступу педагогів до електронного пристрою призвело до підйому ентузіазму останніх щодо створення електронних засобів навчання за допомогою програмістів (співпраця з висококваліфікованими фахівцями, невисокий кпд створюваних навчальних програм згодом призвели до згасання енергії педагогів-ентузіастів). Наступний етап розвитку комп'ютера був пов'язаний із необхідністю користувача бути мобільним і мати можливість працювати з документами всюди, зокрема й при переміщенні, у транспорті. На зміну комп'ютеру приходив новий термін ноутбук. Із розвитком глобальної мережі, появою потреб користувача в здійсненні різних видів інтернет-комунікацій, використанні електронних ресурсів, дистанційному керуванні сайтами й порталами, безперервній освіті й проведенні дозвілля й т.п. ноутбук оснащується веб-камерою й інтегрується з мобільним інтернетом. Отримання мобільним комп'ютером (ноутбуком) нових властивостей призводить до необхідності створення нового терміна – нетбук. Безумовно, що базовий електронний пристрій, що ми називаємо комп'ютер, буде видозмінюватися, здобувати нові якості, нові назви й може настати той час, коли слово «комп'ютер» потрапить у розряд лексики, в якій перебувають такі терміни, як ЕОМ і кібернетика, а комп'ютерна лінгводидактика успадкує архаїчне семантичне значення [3].

Отже, які б не існували варіанти термінів, усі вважають, що сучасні інформаційні технології широко застосовуються в освіті і додають кардинально нові засоби та форми навчання. У теорії вивчення іноземних мов відбуваються істотні перетворення під впливом трансформаційних процесів існуючих електронних пристроїв (комп'ютерів, нетбуків, планшетів), нових інформаційних технологій, які створюють умови для повноцінної реалізації основних принципів дидактики, а саме: наочності, доступності, посильності, свідомості, активності тощо. Як зазначалося, дидактичні й психологічні аспекти використання інформаційних технологій і їх педагогічна інтерпретація досліджені недостатньо. Створено відносно небагато програмних засобів навчального призначення, лінгвістичних ресурсних баз, електронних підручників, програм диспетчеризації навчального процесу. На даний момент інформатизація освіти виходить на якісно новий рівень: вирішується завдання масового використання комп'ютерних і мережних технологій.

За останні десятиріччя спостерігалися численні спроби використання комп'ютерних технологій у практиці викладання мов, а також у дистанційному навчанні. Комп'ютерні програми, які були створені, не мали наукового обґрунтування, а здебільше використовувалися на інтуїтивному рівні. Тому вони можуть розцінюватися як експериментальні або як частина проекту, який продовжує розроблятися. Як зазначає Нісімчук А. С., основними причинами такого положення щодо розробки програмного забезпечення до початку століття можна назвати такі:

- нестача висококваліфікованих програмістів для розробки програм із вивчення мов;
- значна трудомісткість виробничих процесів, відсутність нової методологічної бази;
- недостатня готовність більшості досвідчених методистів брати участь у колективній роботі зі створення програмних продуктів навчального призначення [4].

Більшість існуючих комп'ютерних навчальних програм (КНП) для викладання іноземних мов було створено методом прямого програмування з використанням різного роду допоміжних засобів у вигляді функціональних бібліотек. При такому підході можна

створювати програми з динамічними характеристиками, з професійно виконаним дизайном, але, як показує практика, в більшості випадків закінченого програмного продукту не виходить через нестабільність творчих колективів розробників. До того ж КНП виявляються «закритими» не тільки для модифікації й супроводу, але й для подальших творчих розробок за результатами експериментальної продукції. Інтеграція КНП такого типу в навчальний процес стає досить нестабільною і недостатньо гнучкою.

Найбільш серйозним недоліком у вирішенні проблем щодо розробок КНП у викладанні мов вважається неможливість викладача-практика впливати на якість і вдосконалення програмних продуктів. Абсолютна залежність від програміста не дозволяє йому стати суб'єктом інформатизаційних процесів у його професійній галузі, а отже, створювати й прогнозувати педагогічні й дидактичні інновації, які повинні з'являтися як результат розвитку нових форм комунікації в середовищі новітніх інформаційних технологій.

Сьогодні існує багато КНП з іноземних мов, які зазвичай супроводжують комплексні підручники видавництва Longman, Oxford University Press, McMillan та ін. При виборі цих програм надзвичайно важливо усвідомлювати, наскільки вони спираються на рідну мову і тим самим забезпечують свідоме формування системи мови в тих, хто тільки розпочав навчання. Наведемо декілька прикладів.

Курс «Професор Хіггінс» (© НПЦ "IstraSoft", 1997) зорієнтований лише на граматику та фонетику англійської мови. Він має незначний об'єм навчальної інформації. Найбільш розробленим вважається курс «English Platinum» (© ТОО «Мультимедіа Технології» 1995, 1997), який спрямований на продовження навчання, що є суттєвим недоліком для тих державних службовців, які тільки розпочинають вивчати мову.

На наш погляд, КНП Хіларі Різ-Парнел та Інгрід Фріберн «The Grammar Rom» (Copyright © 2004-2006, Pearson Education, Inc.) у порівнянні з зазначеними вище курсами є більш ефективним, інтерактивним та продуктивним для вивчення та підвищення рівня володіння англійською мовою. Цей курс містить відеоролики, вправи на аудіювання, мультиплікаційну графіку, більш ніж 300 творчих інтерактивних вправ, тестових секцій, обмежених часом, що допомагає контролювати та оцінювати власний прогрес. Інтерфейс програми укладено п'ятьмама Європейськими мовами.

Наприкінці минулого й початку цього століть стрімкий прогрес у галузі нових інформаційних технологій (НІТ) створив умови для викладання мови в Інтернеті. Окрім застосування КНП, дослідники звернули увагу на вивчення дидактичного потенціалу комп'ютерного навчання за рахунок використання нових можливостей, які з'явилися у зв'язку з розвитком локальних і глобальних мереж, а також програмного забезпечення системного, прикладного й спеціального призначення. Проблема ускладнилася, розділившись на два тісно зв'язаних напрямки: суто комп'ютерне навчання й навчання в мережі. Характер взаємодії педагога й студента є різним при комп'ютерній і мережній формах навчання. Отже, вимоги технологічного й методичного характеру до програмного забезпечення навчального призначення будуть різними. Наведемо приклади застосування мережі Інтернету у вивченні іноземних мов.

У своїй роботі з викладання іноземних мов у Харківському національному економічному університеті ми поділяємо існуючі інформаційні комунікативні технології на три основні напрями:

- 1) для спільної роботи викладача і студента в аудиторії;
- 2) для підготовки викладача до занять;
- 3) для самостійної роботи студентів.

У викладанні дисциплін кафедри, зокрема «Загальноосвітній курс з іноземної мови», «Business English», ми використовуємо такі комплекси, як «Intelligent Business», «Market Leader», КНП «Tell me More» та ін. При виборі ресурсів ми орієнтуємося на рівень володіння мовою студентів, їхні індивідуальні особливості, завдання та цілі курсів.

Серед інформаційних комунікативних технологій другого напрямку, призначених для підготовки викладача до занять, необхідно наголосити на таких ресурсах, як concordance,

blogs, flashcards, “YouTube”. «Flashcards» – сайти, на яких можна знайти картки з малюнками, поясненнями до текстів, ігри, кросворди, відеоролики, створити власну сторінку тощо. «Конкорданс» надає доступ до автентичних матеріалів, лексико-граматичних зразків, застосування різноманітних ідіом, фразеологізмів. “YouTube” – це, безумовно, невичерпне джерело автентичних аудіо- та відеоматеріалів, основною перевагою якого є можливість занурення в мовне середовище і застосування зазначених вище матеріалів у розробці власних методичних комплексів.

Поряд з перевагами веб-вузлів та КНП ми стикаємося з низкою проблем, які виникають під час застосування зазначених вище ресурсів: технічні проблеми з мережею Інтернет, відсутність у студентів навиків використання цих програм та пошукових систем Інтернету, відсутність зв'язку отриманих матеріалів із завданнями дисципліни тощо. Вивчення вищевказаних проблем, пов'язаних із використанням КНП, максимально ефективно впровадження останніх на практику і є складовими комп'ютерної лінгводидактики.

Незважаючи на складнощі, існуючі причини, які уповільнюють темп розвитку, комп'ютерна лінгводидактика розвивається дуже динамічно, і зараз вона стоїть на порозі нового етапу, а саме – переходу від описово-теоретичного характеру можливостей інформаційних технологій до практичного масового використання у викладанні мов. На програмно-технічному рівні вже створені всі передумови для незалежної творчої діяльності педагога. На наш погляд, найбільш актуальним завданням сучасної КЛД є створення теорії, що дозволить використовувати основні її здобутки в навчальному. При цьому особлива увага повинна приділятися науковому аналізу тенденцій, що формують закономірності розвитку інформаційних технологій, а також селективному відбору інструментальних засобів, на основі яких викладач може створювати комп'ютерні навчальні програми без допомоги програміста.

Висновки. Моніторинг розвитку комп'ютерної лінгводидактики і її впливу на реформування освітньої сфери дозволяє дійти таких висновків. Сьогодні інформатизація освіти вступає на якісно новий рівень, вирішуються завдання масового використання комп'ютерних технологій у загальному й професійному навчанні. Актуальні проблеми методики викладання іноземних мов нерозривно пов'язані з комп'ютерними засобами навчання як найбільш перспективними, і водночас найбільш експериментальними напрямками науки. Інформаційні технології розвиваються в напрямі створення інструментальних засобів, що дозволяють викладачеві самостійно проектувати електронні навчальні матеріали, які можна використовувати в комп'ютерному навчанні. Створюється нове інформаційне середовище, що вимагає від педагога нового, постійно зростаючого рівня компетенції в галузі інформаційних комп'ютерних технологій. З'являється необхідність підвищення кваліфікації викладачів мов у рамках спеціалізованих курсів, що мають цільову професійно-орієнтовану програму.

Також описані основні КНП й сервіси Інтернету, їх можливості й шляхи впровадження в навчальний процес. Сучасні інформаційні технології розглядаються як інструмент підвищення мотивації в навчанні, формування міцних мовленнєвих навичок і вдосконалення володіння іноземною мовою. Безумовно, Інтернет збагачує мовний досвід студентів, якщо вони мають безпосередній контакт із носієм мови, а це можливо при сучасних технологіях. Мова стає не просто навчальним предметом, але живим засобом спілкування, на якому можна висловити свої індивідуальні інтереси, бажання тощо.

Застосування інформаційних технологій можливе не тільки в колективному навчанні, але й в індивідуальному. У такому випадку викладач чітко ставить мету перед студентом, який самостійно шукає необхідну інформацію й працює над нею. Ступінь оволодіння вмінням працювати з інформацією є не тільки показником освіченості, але й показником професіоналізму сучасного викладача, що підтверджує важливість подальшого розвитку методики навчання й методики застосування інформаційних технологій.

Таким чином, впровадження комп'ютерної лінгводидактики в освітній процес полягає у вивченні цієї сфери, розробці сучасних методів використання інфокомунікаційних

технологій, створенні умов для інтегрованої співпраці програмістів і викладачів іноземних мов та синтезу сучасних теоретичних і практичних розробок у цій інноваційній науковій галузі. Вивчений матеріал переконливо довів, що ця тематика є достатньо інноваційною, цікавою для вивчення і ефективною для впровадження в практику.

Перспективи подальших досліджень. Під час роботи над статтею паралельно виявилися такі нові аспекти для вивчення, як шляхи і характер співпраці програмістів і викладачів іноземних мов, класифікації комп'ютерних мультимедійних програм, моніторинг самостійної роботи студентів із комп'ютерними програмами, класифікація джерел та ресурсів для дистанційного навчання тощо.

Список використаних джерел

1. Бовтенко М. А. Компьютерная лингводидактика: учеб. пособие / М. А. Бовтенко. – Новосибирск: НГТУ, 2000. – 91 с.
2. Воробьев Г. А. Веб-Квест технологии в обучении социокультурной компетенции (английский язык, лингвистический вуз): дис. ... канд. пед. наук / Г. А. Воробьев. – Пятигорск, 2004. – 193 с.
3. Гарцов А. Д. Инструментальные средства информационных технологий в практике преподавания и изучения языка в высшей школе : монография / А. Д. Гарцов. – М. : Экон-Информ. – 2007. – 74 с.
4. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології: навч. посіб. / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К.: Просвіта, Книга пам'яті України, 2000. – 368 с.
5. Новые информационные технологии в учебном процессе и управлении // Тез. докл. VII Омской науч.-практ. конф., 17-18 мая 1990 г. – Омск, 1990. – 193 с.
6. Пиотровская К. Р. Современная компьютерная лингводидактика / К. Р. Пиотровская // Научно-техническая информация. Сер. 2. Информационные процессы и системы. – М., 1991. – № 4. – 33 с.
7. Дистанционное обучение: учеб. пособие / под ред. Е. С. Полат. — М.: Владос, 1998. – 192 с.
8. Полат Е. С. Интернет в гуманитарном образовании :учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Е. С. Полат, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Владос, 2001. – 272 с.
9. Потапова Р. К. Новые информационные технологии и лингвистика : учеб. пособие / Р. К. Потапова. – 4-е изд., стереотип. – М. : КомКнига, 2005. – 368 с.
10. Сарана Т. П. Компьютерные программы в самообучении иностранному языку на отделениях заочного обучения (Английский язык, лингвистический вуз): дис. ... канд. пед. наук / Т. П. Сарана. – Пятигорск, 2003. – 203 с.
11. Levi M. CALL: Context and Conceptualisation [Electron. resource] / M. Levi. – Oxford: Oxford University Press, 1997. – Режим доступа: <http://www.llas.ac.uk/resources/>

Козуб М. В.

Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні іноземних мов

У статті розкрито загальні поняття комп'ютерної лінгводидактики і її місце в методиці викладання мов, класифікація комп'ютерних навчальних матеріалів, представлено можливості використання інформаційних технологій у викладанні іноземних мов, їх місце поряд із традиційними методами навчання.

Ключові слова: комп'ютерна лінгводидактика, комп'ютерні навчальні програми, сучасні інформаційні технології, системне навчання, дидактичні інновації, реформування освітньої галузі.

Козуб М. В.

Компьютерная лингводидактика в преподавании иностранных языков

В статье рассматриваются общие понятия компьютерной лингводидактики и её место в методике преподавания языков, классификация компьютерных обучающих материалов, представлены возможности использования информационных технологий в преподавании иностранных языков, их место наряду с традиционными методами обучения.

Ключевые слова: компьютерная лингводидактика, компьютерные обучающие программы, современные информационные технологии, системное обучение, дидактические инновации, реформирование образовательной сферы.

M. Kozub

Computer Linguistic Didactics in Foreign Languages Teaching

The article considers general notions of computer linguistic didactics and its place in methods of teaching languages, classification of teaching aids, the potential of using information technologies in teaching foreign languages, their place along with traditional teaching methods are described.

Key words: computer linguistic didactics, computer teaching programs, contemporary information technologies, systems training, didactic innovations, education sphere reformation.

Стаття надійшла до редакції 03.11.2011 р.